

# РІА ТЭЭЭ

ОРГАНА КМ ПК ЭРМОНИСТАНЕ  
«НЭИ ТЭЭЭ» ОРГУЛ ШК КИ АРМЕНИ  
«РІА ТЭЭЭ» ОРГАН ШК КИ АРМЕНИ

№ 33 (1053) Чархам: 22-е апреле сала 1959-а. Қимат 20 напек



В. И. Ленин. Маи сала 1921

## БЫН БЭЙРАҚА ЛЕНИНИЗМЭЙӘ АЛТ'ЫНДАРДА

Ире шомат'ед Т'ыфақа Совете, т'омамийа морьвайа дунйае пеш бе й'обко мзын дунйае к'ыме рожа 89-салвия буйина й'ымдар Партия Коммунисте у Довлатэ Совете доредар у пешкаре й'ому хобат'кара-Влашави Ийлу Ленин.

Бе сарк'ария Партия Коммунисте у пешкаре мейн мзын В. И. Ленин хобат'каред волате ма сала 1917-а революция Октябрэе Социалистиче Мзын мизарк'ары, йа к'о доврэнюу т'азэ вазыр-дорана батмисбуна капитализме у алт'ындыриа совиализме.

Бе мизарк'арына идеед ленине Партия Коммунисте адыланд шомат'э советие ракер й'ийа бона волате ма жь дороний ашаданйине дархон бьын воланд советийе мзын у дор.

Джаманд волате ма голыа шара шербандан довлатэ й'ала у й'андия довлата социалистиче пашае й'эфотисини у диса шара капитализмийа хуне у эрине дейтин сор ст'бе шомат'э хобат'кар. Ле й'ому шара шомат'э советие дорба й'ышор'андиче ийандия джамия, азайн у й'обдылдия волате хожь хой'арийа. Нава шор'кариния мчадыл джамияд социализмеда нады Ленин й'ор' у баск джа нады хобат' хобат'кар. Мэрвен джамияе нае Ленин джа ванда ванге ле шор'э бакажване бе синге шор'э республика хожь шавыа жь шиверенца.14 довлотед капитализме хой'арини. Волхе шор'э хой'арийа Маман гива Уот'эне ма й'от'бу наае советийа тархаша советийа шор'э мерхас д'б'а сах ба тархаша денизимед д'б'а гив бу у бе сарк'ария партия Ленин одириа йитиле но к'о т'эне й'ышор'анд у жь волате ма

рашотанд ле бза жи али голыа имамат'ед Европейо бора кар'вон авана жь дунтияа фашизмэ азайн у сор рия озьере т'азэ, сор рия социализме босынмий, сар но Ленин мзын ишандайа.

Хобат'каред волате ма нае Ленин дже ванга, бе й'лме марксизм-ленинизмий алт'ындыриа сина й'уйи бе сарк'ария Партия Коммунисте бе сарк'ария программа индустриализмизак'ары у коллективизмизак'ары волате у анно сар, революция культура мизарк'ары у бе, бе й'иле с'эфоте волате ма бе шарока й'анга голыатиче. Т'ыфақа Совете али дораннча продукция сена-леда ийа Европада чше пеш-чыра днйаеда шие джа дегр. Дораннча совийае й'ом'от'г'ом' й'иле сала 1913-а волате-мада 36 миза хозо бую, бе времедэ дораннча моллатед дораннче б' 83 партия, йа машинчерк'ары у металлчерк'ары б' 240 шара дже бую.

Бе мизарк'арына шисотед Ленин ийомат'э советие хобат'ка фериз к'о бона электрификациягына волате ма. Й'йа Т'ыфақа Советеда нава хор бе рожада авча энергия электриктине те борда, ч'омс к'о нава салонед Урстэа бори революциянеда й'обды бордан.

Маллюбуна гондичиёе социализме жи г'ынштияа достаннеч мезин. Довлатэ Совете хор сал бона маллюбуна гондичиёе й'азара тракторы, комбайны, авт'омобилы у машинае майн бордыжобила у машинае майн бордыжорже данг, гааа 100 й'озар трактор жас й'обон. Й'йа Т'ыфақа Советеда салне 220 й'озар трактор тено бордан. Волате мада мезина чандиче й'озарк'ары сала мезина чандиче й'озарк'ары 1913-б 75 миллин йектари

зде бую. Коммер'азина ПНТС нава пенц салед пашыда голы молчал дан хобате бона пешка-барына й'ому ч'юлед маллюбуна гондичиёе. Сала ве й'оне дораннча наслыота гондичиёе бе ч'апэ мзын дже бую.

Сала мизарк'арына шисотед Ленин волате ма буйа волате хой'арийа, волате бим у техника пеш. Й'йа жь хор чар бизидий волате ма й'ак д'хуне. Волате мзда идаред хой'арийае бильдыдэ 4 шара д'ва з'эф хой'ар'кар й'ишдын, но к'о Англия, Францияе, Германия Ровале у Италияда т'ован й'осабыр'кар. Дембаеда шара о'влыи Т'ыфақа Советеда электростанция атомие й'ада й'азырыне. Сор к'отбуйады ч'арыды б'азыра «Ленин» атомиек хой'арийа турбиние электриктине. Ракета орт'оконтинентийа бастич дорго'ед советийа бе дестэ морьва ч'екын, бордан ракетэ космичке бор бе ийе нава Т'арк'ады биме й'ом'андыае доврэнчэ т'азэ мавата.

Т'ыфақа Советеда й'але хобат'кара ч'амс джа д'ва у д'ва х'амс дже, доранна шана культура д'ва бильд д'ба. Волате мода нава салед дивана Советеда й'ара мезитие бе й'осабе хор бильдидиёе й'ала дже бую.

Сала мизарк'арына совиализме лениншое мзын, сала ашаварк'арына б'ывтне республиканд мезитие, ваки боре али маллюбуна у культурада пашандайа бун нава салед советиеда голык пеш д'ва бую хой'арийа индустрия сор, маллюбуна гондичиёе моханизмизак'ары у культура пеш. Мозала ве й'оне й'осаб дже республика мэ, Эрмонистана Советийэ мэ, орденна Ленин ровак'ары. Эрмонистана Советиеда ч'амс джа д'вадэ совийае й'ом'от'г'ом' сала 1913-а б' 75 миза дже бую. Т'эне республика мола ийа д'ва з'эф энергия электриктине те бордане, но к'о т'омамийа Урстэа сариеда сала 1913-а. Республика мо бую й'е волате хой'арийа хожье б'лме ланг, культура бильд. Ано радрома хондик'ара у дохтрада бор хор 1.000 бильдыаа й'осабыр'кар Эрмонистан диванда шие пошы дегр.

Э мада гору буйина В. И. Ленин волате ма д'ва д'вад'ва мезин, гала т'омамийа й'ызмат'э советие хобат'ка фериз дан бона жь во'до з'уть у зель од'вад'вадэ д'вадэ й'онте ийа бе й'обдыга ПНТС XXI й'азырыр'кар. Ле с'эфоте ПНТС XXI й'але Н. С. Хрушч'ом дест'ед й'охш'стына делегата у мезаныйа й'ом'от'г'ом' у д'везеда элам'ар, ваки волате мола «... Социализме алт'ындыри но к'о т'эне бе т'омамийа й'осабе бе й'обдыга». Эва й'але Н. С. Хрушч'ом дест'ед й'охш'стына делегата у мезаныйа й'ом'от'г'ом' у д'везеда элам'ар, ваки волате мола «... Социализме алт'ындыри но к'о т'эне бе т'омамийа й'осабе бе й'обдыга».

Т'ыфақа Совете ийа дест б'е ф'эр ч'ек'арына коммунизме карийа. Нава й'оземтеда маллюбуна мез'е шиме ма бе й'обдыга. Эва й'але Н. С. Хрушч'ом дест'ед й'охш'стына делегата у мезаныйа й'ом'от'г'ом' у д'везеда элам'ар, ваки волате мола «... Социализме алт'ындыри но к'о т'эне бе т'омамийа й'осабе бе й'обдыга».

Нава й'оземтеда продукция й'ызмат'э ма бе 50 салвия дед'бэ, ве времедэ йа моллатед дораннче б' 85—88 салыфа, йа т'ыште харч'ерк'ары б' 62—65 салыфа. Ч'ам т'омамийа продукция маллюбуна гондичиёе ве б' 1.7 шара дед'бэ. Нава й'оземтеда д'вадэ о'вонча моллатед капитализме ве бона данише ч'амс но нава т'омамийа салед дивана Советеда й'анча данише.

Бона бе сарк'арияа қаданнча программа ч'ек'арына коммунизме у зель д'вадэ о'вонча моллатед капитализме ве бона данише ч'амс но нава т'омамийа салед дивана Советеда й'анча данише.

Бона бе сарк'арияа қаданнча программа ч'ек'арына коммунизме у зель д'вадэ о'вонча моллатед капитализме ве бона данише ч'амс но нава т'омамийа салед дивана Советеда й'анча данише.

Бона бе сарк'арияа қаданнча программа ч'ек'арына коммунизме у зель д'вадэ о'вонча моллатед капитализме ве бона данише ч'амс но нава т'омамийа салед дивана Советеда й'анча данише.

Т'эне республика мола ийа д'ва з'эф энергия электриктине те бордане, но к'о т'омамийа Урстэа сариеда сала 1913-а. Республика мо бую й'е волате хой'арийа хожье б'лме ланг, культура бильд. Ано радрома хондик'ара у дохтрада бор хор 1.000 бильдыаа й'осабыр'кар Эрмонистан диванда шие пошы дегр.

Э мада гору буйина В. И. Ленин волате ма д'ва д'вадэ мезин, гала т'омамийа й'ызмат'э советие хобат'ка фериз дан бона жь во'до з'уть у зель од'вад'вадэ д'вадэ й'онте ийа бе й'обдыга ПНТС XXI й'азырыр'кар. Ле с'эфоте ПНТС XXI й'але Н. С. Хрушч'ом дест'ед й'охш'стына делегата у мезаныйа й'ом'от'г'ом' у д'везеда элам'ар, ваки волате мола «... Социализме алт'ындыри но к'о т'эне бе т'омамийа й'осабе бе й'обдыга».

Т'ыфақа Совете ийа дест б'е ф'эр ч'ек'арына коммунизме карийа. Нава й'оземтеда маллюбуна мез'е шиме ма бе й'обдыга. Эва й'але Н. С. Хрушч'ом дест'ед й'охш'стына делегата у мезаныйа й'ом'от'г'ом' у д'везеда элам'ар, ваки волате мола «... Социализме алт'ындыри но к'о т'эне бе т'омамийа й'осабе бе й'обдыга».



# Һыра дьһа к'одар дьмьлмьлд

## ЛЕНИН

Мина гышка эв жи роке хато дьне,  
Мина гышка эв жи зар'эвэ жыр буйэ,  
Летний, ша буйэ у готийа «Ыне»  
Мина гышка эв жи хвор'а мээли буйэ.

Qэт к'е дьфакыр- ваки эв к'ор'е жыр,  
Эв зар'копта бь'чук' эвлэде ле- бава,  
Бона марне к'эсиб, бона дьлед к'ьбир  
We э'мре ша бина, чекэ дьйна аза.

Шар'е сьдфедэ мьдэблы зора  
Эви э'мре хьэ да бона ван рожа хв'ш.

Эви нан да зар'а, ронийа да гора,  
Эви та'в да гышка, та'ва шприн у гаш.

Эв мэр'а бу дэредар, бу бав у бу навал.

Бона д'жмьне һар бу дорба зор у сав,  
У иро һар дэра һор йак, зар'коги у кал.

Wивы к'ьбар дьби һор сьнт у һор гав.

У наве ви про мэр'а буйэ байрас,  
Мэр'а буйэ рениш, буйэ э'мр у жиниш.

У бь һ'бба дэла эи дьбеман к'ьбар,  
— Эи эвлэде тэи, т'э баве мс. Лении.

М. Рошид

## Рожа нав у нишан

Вист у дьле мана апреле (иска- не). Иа сала һ'элар, һ'эисед һ'эте жь бона дьһалыке бона хьбат'аред һэр вэлата, шмаэ тед һар зар' у заман у ронги бу рожаке т'эзэ, йэжэ хьмэжэ нав у нишан.

We рожа бьһаре жь дйа хьэ бу Владимир Ильич Лении. У ша ойна мыва тэ дьто дьйна жь хва к'ьбир һ'анһар бу, зар'фэота хьэ һ'эсиба, һ'эжэи у г'бда.

Жь ви чахи сал-сала чун, б'һорин, Владимир Ильич дьһае бу нас, бь шьдла хьэ һэр т'эшт дэт, дьб'р'эвэр у вьдла хьэста бу рожаке т'эзэ жь бона фэоиг у фьдара, к'эсиб у к'эсиба- чьк'аред һэр өблэд говаба дьне.

Бь леник'ария Лении у Партия шийэ Комунисте п'алэ у г'бидия вэлэте мьдэ революция. Октябрь Советистейэ — Мьдэи пенда аини. Дьна мьдэр'андэ т'эхе п'адше, дьһа зэля у соре-рэт'ял у хуше. Иа г'эдк'бра, мьл'этар-капиталисте. Дь иак'быйна дьһалыке чебу у хата э'ф-раньне эйфэ-фэнуэка т'эзэ-йа

социалисте, хьбат'ик һежа бу хьвойе к'эда хьэ хьвойе фабрик у заводэ хьвалэе, вэлэт у һ'эб'э-мэте хьвойе азайе.

Шен бу вэлэт. Дьвэса халайе у малайе э'мре номьр'ажие һе-стр у герне бэре, дэст бь э'мье т'ерн-г'эжи, э'длайе, заньбуи-роншайе бу, Шабун вэр'рот Wэ-тэне Советисте. Э'вэл дэст бь вэбуна бьһара һсанот бу.

Наве Лении тэ сар заре мь, бойрада Лении дэсте мада лэ вэ-элэте хьвойи п'эр'мэзэи п'эр'бьр'э-хьши һ'экэрида мэ чекэр со-циализм у дэст бь чекьрына кому-нисте к'эр, чекьрына сьба мэр'ва-не.

У не сьбе гана бь эьмане дэ б'һэрфед Октябрье даин лэ сэр к'э'гэзе сьни ро дьмь хьбэред дьле хьэ, һ'эзаруик шарн дьне-арьшым we рожа-сэһ'эте, кэ Лении хата ру дьне. Рож, вэки мэр'а буйэ б'һара дьла, буйэ э'й-дэжэ мээвэ дьвиэжэ дьйахо-мьл, йа бирэниге йа һ'эзэвэне у шайейэ һ'эра-һ'этайе.

Г. Шьди.

## Рожед лениние

Хьбат'аред иэһ'ейя Талне бь дайин дьдэн к'эше 89-салйа буйина һ'ымдаре Партия Комунисте у Лении Совете В. И. Лении.

Агитатора кохоз, совхоз, идар-дэччеханада фьсэ дьр-бэжыро дорлода э'тар у шэ-

хьл'ьрына В. И. Лении ре-волюционда. Эвэд к'ома ленисон йа комита иэһ'ейя у һэвалыиэ баларына заньбу-ндэ сьбатэсте у блэме г'бидла дьһоно В. И. Лениидэ датчад у лении хьвондэ.

## Готына Ленине мээи хатэ фэдандьне

В. И. Лении салед дэвэи, we галок дьн бьвэ, эвэр мьдэ-бона г'бидийейэ вэлэтедэ, һ'э'һэар трактор бьхьбидия. И сьр'г'арийа Партия Комунисте готына Лении хата фэдандьне Мьдэбуна г'бидийейэ социали-стийейэ вэлэт чана салед пьшэ-дэи дьр'бэжыро готына пьшэ да чу у дьйнада эв буйэ йа мьхэиэзаньсарийо һорэ мьдэ. Мьдэ дэштэд кохоз у совхоз вэлэтедэ бь миллион трактор машинед мьдэбуна г'бидийейэ майин дьхьбэтын.

Увож дэп сала эл чьдэ мьдэ пьшэго г'э'тэиэ машинь-тракторайа Эвогэсада лэ һ'эвэи Аспэрае хьбэиш. Гава кохоз г'биде иэ—Сьнг'э'е иэ СМУ, шьвэр'а трактор у машинед мьдэбуна г'бидийейэ майин к'э'м'а һавыа кохоза г'биде хьэ чьдэ мьхэиэ атеп дьр'бэжэ.

—Иа чьдэ рожа, ваки мьдэ дэст бь чьд'андия б'һане кьр'ийэ Мьн бь тракторэ хьвойэ «ДТ-24» нава 3 рожада сар 40 һе-к'эри хьдэи чьдэи кьр'ийэ. Мьн бьр'э дэдайэ сэр хьэ ваки чьдэра йа бьһаре һ'этайи 25—26 вь мьше к'эта бьым.

Ньдэ ом т'эви т'эманйа хьбэ к'эред вэлэт' хьэ т'б эьвэ хьэ һабешшин бона мьдэс'арына готындэ Ленине мээи, бь чекьрына коммунисте вэлэте мэр' Алэ Хьдэ.



Ереван. Майдана бь наве В. И. Лении.

# Баирада ленинизмейд алтындар!

## Л Ъ Г О Р К А Е

(Жь биранина шофере В. И. Ленин С. К. Гал «Шаш сал т'эви В. И. Ленин»)



В. И. Ленин у А. М. Горки мада Е. К. Пешковаеда музикае дьбэн.

### Әв нав мэр рһндар дькэ

Сала 1955-а маһа гһланей бикхож бу. Әв бе сһбһр һивийа шьавете бум, воки мьи сһбхки нава шегед же т'ашиндотда кь сөр наве Леиние маһа. Быви бэве т'ашиндот у шә һоби, т'аште беа надовьма. Бона шьаьда к'отна нава же т'ашиндот д'һрмөтөк һара мэзьин. Нэ мьне әв бьлета бьстодна, воки шьыле Ленин сөрә. Шьыьде ви мэрви е ко азьин да шьавете, шьмад т'е жо зүгине, азуте, же ои бир саризме: ии ризи азакор. Ови беа жи шьаьта к'орда азакор. Гәло дьһра к'ера дәрбаз дьбу чьки иьна к'орд йа ко аула чьки хьу бу нава т'эине у турьтаьда бу, же рөһмәт'ә гөһи хушкә хьви урәк, әрмәни, әрбәһан у мьлетәт мийн хьондына орт'а у бьмәлд дөст бинә, Ленин әм азьары.

Әз иһна института Ереване педагогине Довлатейа бь иьне Х. Абовянда факултете т'эбийәте у дьтәланотда д'һн дьбэм. Әз дөжөбөтм, воки нава хьондында пеш-бьм, нава оьмда к'урбөм, саба пөй к'ылакьрына институте'ра сөрбәст бьхөбөтм, англии рьшөт у занобуна хьә әм миасәркьрына програма чькьрына коммунизе бьчьма, ко парти Ленине мэззи һазьр'ийри.

Наве Ленин әгөр нава хәбәтедабы, әгөр нава хьондындабы мө рһндар дькә у чьр бө бь алт'ындынед т'эзә, хьә бь коммунизе дьбә

#### К'ббара Сьло

Хьонды'ра института педагогине Довлатейа бь нава Х. Абовян

Салед әмьре Владимир Ийичә пашьохтине гөндә бьнат'ара Москуе Горькәе'ра смк гьредайине. Шьәрбаһан августе сала 1918-а воки бө мьхоноти Ийич бькьжыи у әве хәбәта гәлек чьтәи к'э әви дьһр, хьрәб һ'бкөми сөр шансаг'ийи шь иьрәи. Доктра дьрә бөрү' данин у лома жи Ленин мөһүр бу, воки һәрә жь бөжөк дәр бькәи.

К'ытабуна сентябра же салә Владимир Ийич шара ә'вдди бу ко һәтә Горкәе, ко бөрә мьләк'өдәр теда дьман. Ле же дестиек'ьрына зьвастана сала 1921-е әв дьһа дүзү д'һәтә вьра 'воки һесәбә у бькәб'ә.

Те бира мьи гьва Горкәеда гәлек шара мө гөһодди дьлестәи. Владимир Ийич жь же дьлестә һесә у һ'овьсә'р гөһоки һ'ә дьк'өр у т'эви т'эви дьст'ык'ийа дьб'әм бь һ'овьсә дьлест. К'е т'әк и'әк и'д'ьлест, өви бө дьлест с'әши шьон дьһа шәи:

— Кун чь дьст'ык'ийа! Мьи на т'эзә дестиек'ьрыи дьлэзә у жь м'өһүм'я дьбәи! Шьрә ииңә? Әв! П'әлест ко гөһодди хьрәб дьлестәи әв ииңә дьрот.

— Кун чь пролетар'ие ле гәло пролетар әва дьрхь'әи?

— Ве шунда Владимир Ийич рьнд дьлөхәт у дьрот:

— Аһа бө ви шур'әйи гөркәе дьк'әи!

Владимир Ийич нава дьлестә хьвөб'ә рьнд бө дьлэзәи шь дьбу, ле гәла дәрбә ви рьнд дь ииңәне дьк'ә: дьбу п'ирәк'ириә ви дьк'әйиңәи. Шьаркә өви п'әләки чькәриңә бь ләкьрди гот.

— Бона дьлестә һә өзә тә дьг'өһмәз иьрә һостәд дәрчәт дьбә.

Әгөр жь, Могилкә шонә Ийиче'ра бәр бө ч'өмә П'әкәне һар'ин, ви ч'әи һунә вь сәр диваре аяле Гөркәе, ко дьк'өвә алие сода'ра Колхознайа ч'әне, сөр т'әхте мьрмәз ван хөбөва бьбшн:

«В. И. Ленин ии маһда 9-е йанаре сала 1921-е шьаьта гөндәд Гөркәеда хьбәр'әди».

Әв сал, саләкә чьтәи бу. Республика Совет'ийә шәһәл һ'әшүм'к'ьрәнд мьрбәшәнед тьвар дьшәвәнед с'әи у интервьента Ийиче бькәвәнед дьк'әт мьлһабьна ве һ'әкәи гәлек хьбәр'ә бу. Наи, хьә, шьәвәт, һурмүрүд кь т'әк'әи шьаьтә дьһәтәи т'ере иьдөр'әи.

Гөндәд Гөһәт Гөркәе Владимир Ийиче'ра шьим хь'ә шьәвә мьрәк'ь ч'әр'ә дәрбөвә шькөлд дөһөтә у кемәсиәд хьвәдә хьбәр'әди.

— Чь һөй! — бө дьләки шә. — Владимир Ийич шәвә ван гөндә дьһә дә, ко һәт'ыи әв т'әг'ийи дьк'әрәи. — Чьси сьбә шькөлдә м'әи р'өһбәд, чь т'әк'әи эварә с'ә һ'әтә иькәи шонә һивийа мьи бьн.

Гөндийа қвар жь, воки шьаьтә мала Васили Шулгьидә бькәк. Гөркәре жи 100 мәрәи эдетәр бөрән бьбчәи Ч'әва дьбькәи т'ә

дәрәи бькәкә һөдк'өтә ә'рде. Вәлиһә гөндә дьрә Гөркәе ие һ'өһийәди Ленин хөбәр'ә у дьһә өмәна жи һәт'ыиә вьра. Мьә жи п'әхәст ве шьаьтәда һ'әд'ырым у әз жи чүмә мала Шулг'ыи.

Сәһ'әтә шьәвә Владимир Ийич у Надежда Константиновна т'эвий һәт'ыи вьра у дөст бө шьәтә бө; Ийич һөдә хөбәр'әдә, ле шәһна гәһә нава к'өһмә хьвәдә т'әһтәи фәра дьрот өви бө т'әдә дөстә хьә һәд'дөр'әи; Ияне жи дөстә хьә һеди г'әхтә дьхәст.

Мөрвәд к'ә һәт'ыиә шьаьтә. Сә һ'овьсә'р г'әһ дьһәдә хөбәр'әди һөһийәди Ч'әвә те бира мьи Владимир Ийич әв Яка гот:

— Аһа әмә шөр' к'өтә бькәи у сәкә әм'әрии бәә сәкәи, шьәк бөвә мө хөвиә хьвәдә иьдиг'ыбу. Хәлмәчи бькәиңәи бькәд'ыри бь, к'әт'әси ве бөпә һәдәдә. Парк, ч'әра һөһшөһиә һ'әл у т'әһтәд мөһиңә хьрәб ве мө шәрәкә нава һәдәдә. Һәд т'әне ләз'әм дьчәна Совете жь дьжмәна хьвөһ'әди шьәра мөһә мөһ'әи.

Ве ч'әвәтәд Владимир Ийич г'әд'арийа хьә д'һи сөр ве йәкә, воки Гөркәеда электрик т'эвә. Гәһә иһна иди хьәк' пер'ә һәг'әһиңиңә, өви гот, воки маһда иди «дә һөһшөһиә» һөһшөһиә хөһейә электрикне ко на һәкәс дүрә дьк'әтә тәжә бьрә г'әд.

Ийич гот гөндәд ко һәт'ыиә на шьаьтә.

— Чь ко жь дөстә мьә те, әз әли мө бьк'әм у п'әк'әрә; гәло иди һәк'әтә т'ә һ'әси т'эһиңә? — Гәһәк' парә дән у Ленин гөһәд дьлал шәвә ииңә да. Шьәвәт дьр'әи к'өтә бу.

Вөхтәжә шунда малдә Гөркәеда ләмәд электрикне шәһәд дән.

Ль Гөркәе, рәк маһа ко Владимир Ийич үкәдә дьһә, бәг'әриңи содаһ һәбу. Ви бәг'әндә т'әк'әри р'ә у мөһдәдә бьч'к' бун. Л'әк'үләбуна әлөһеңә һөрдә әлиме же д'д дәрәд чьк'әһәи мөзәи у әзәли м'әш'әк'ьрә Дьһәтә ч'өһиңә, воки әб'ү ч'үһә әв ч'әк' дьк'әк'әд'ыри у жь һ'әк'әи дәрәд бәг'ч'ә бьһәд'ыриңәи.

Һәмә рөһкә һәг'на хьвөй ә'вдди һә Гөркәе Владимир Ийич г'әд'арийа хьә д'һи сөр ч'әк' дәрәд мөзәи, воки т'әһтәи у бьһәд'әдәи ч'әк' бькәи мь'әт' хьәш д'һәт'әи.

— Аһ әв дәр'иң! — Әв шәһ'әи на дьбу.

Эварәи һәг'на сала 1919-а әм жь йрәһәтә һәт'ә Гөркәе. Владимир Ийич жь автомобиль дөр'к'әт у мьна йрәһәтә нава бәг'әриңәи. Әви бө т'әһт'ыиә фәрәсә хьвә бькәи хьә дьк'әвәдә, әв шьәк бө дьһ'әк' һ'әс, у бина дәрәд мөркә у ч'әмә ии гөһәк' шьәк дьһәт'әи. Әв һөһиңә г'әриңәи, шьәк р'өһиңәт у дьһә хьә дә п'әһт'әна к'өһәи Әз и'сәвәна жи рьшүһиңәт, Владимир Ийич дәрбөвә т'әһт'ә

(Пөһ'әт'әи р'уе 4-а)

### Нөһр'кьрына хөбәтәд В. И. Ленин Т'РСС-да

Т'ыфада Совет'иәдә ә'франдөд В. И. Ленин бө миллион т'ыражә тен нөһр'кьрыне. Ә'франдөд шьәи һөһмәи, п'әк'әт'әне вөлетә советне, вәл'әтәд демократия шьаьт'әнед, ле сәз жи п'ә'әһиә дөһәтәд мөһидә гәһөки һәт'әдә бәһәриңә.

В'өһсәк'ьрына Палата к'өт'әбәй һ'өһ'әфәдәк, жь сала 1917-а ч'өтәни 1-е апреле сала 1959-а к'өт'әбәд В. И. Ленин бө 88 замәнед шьаьт'әд Т'ыфада Советне у вәл'әтәд дәрк'ә 7.734 шара һәт'әи нөһр'кьрыне, же рөһмәд бө бө замәне шәи шьаьт'әсә ко дү Оңйбара Мөз'әриңә бунә хьвөй янәсәрә бө замәне һабәр'дәна, ингуша, дьһәна, ләдгана, әдиг'әи у әд мөһиңә. Т'ыражә т'өмөри һә ә'франдөдә Ленин нөһр'кьрыне.

К'өт'әбә дьһиңкә 301.917 һ'өзәр һ'әби.

Хөбәтәд Ленин бәшәк' гөндә шьәра һәт'әд нөһр'кьрыне Врөһ'ийәра «К'ыһнед Т'ыфада нөһр'кьрыне» 372 шара һәт'әдә нөһр'кьрыне бө 68 замәне шьаьт'әд Т'РСС у вәл'әтәд дәрк'ә «Имперализм ч'әва дәрчәна капитализмәй бьһәд» 200 шара һәт'әи мьрбәш'әриңә, «Дьлөт у рөһсәт'әриңә» бө 48 замәна 135 йус'ә» бө һәт'әи нөһр'кьрыне, же рөһмәд бө замәне ур'әи 62 шара «Дә тактикед социал-демократия революция дөһәт'әриңә» — 144 шара у гөһәндә мөһиңә.

Нава сөр нөһр'кьрына бөрөкә ә'франдөд В. И. Ленин шьәшә дөжөбөтм, воки же жь 55 шьләдәб. Ииңә же шьәдәд пешәи һәт'әи нөһр'кьрыне.

